

Р-раз!.. Портфель вирвався з руки і дзвінко бебехнувся на тротуар. Славик здригнувся і різко обернувся. "Знову... Ну, чого він лізе..." Від образи у Славіка виступили сльози на очах.

Ігор Бровкін зареготав. Ну й весело! Втретє підряд вибиває він портфель у Славіка, і той ніяк не може вчасно помітити небезпеку. Хто ж винний, що він такий роззява, цей Славик Зеленівський! У Славіка затремтіли губи, і він хутко-хутко засопів — зараз розплачеться.

— Та чого ти надувся? — сказав Ігор. — Адже це жарт. Жартів не розумієш? А ти в мене теж вибивай. Що я тобі — забороняю, чи що? Будь ласка!..

Добрий жарт! Новий портфель Славіка за кілька днів від таких жартів став старим портфелем. І легко сказати — "будь ласка, теж вибивай". Пробував Славик — нічого у нього не виходить. Неспритний він. Тільки замахнеться — а Ігор уже помітив.

Добре Ігореві, що він такий меткий. Здорово наловчився. Без промаху б'є. Раз — і готово. Не встигнеш озирнутись — портфель уже на землі. Багатьом хлоп'ятам дошкуляв Ігор своїм "жартом". Але чомусь особливо часто — Славіку. Мабуть, тому, що Славик неуважливий і з ним найлегше "жартувати". І портфель у нього великий, шкіряний, дуже зручний для того, щоб вибивати.

Славик підняв портфель, узяв його під пахву і, боязко озираючись, пішов. Ігор і собі, весело насвистуючи, побіг додому... У нього був дуже добрий настрій... Ігор Бровкін живе з мамою. Більше у нього з родичів нікого немає. Тато давно помер. А сестер і братів ніколи й не було. Маму свою Ігор міцно любить і завжди дуже ласкавий із нею. Дивлячись на нього на вулиці, ніхто б не подумав, що цей шибеник може бути таким ніжним і хорошим сином. Мама йде на роботу рано-вранці, коли Ігор іще

спить, а приходить пізно, і бачаться вони лише вечорами та в неділю. Обід Ігореві розігріває сусідка — тьотя Клава.

Коли Ігор гуляє з хлоп'ятами у дворі, він якось забуває, що мами немає дома, та коли сидить і готує уроки — дуже нудьгує. І весь час дивиться на годинник — чи багато ще лишилося часу до приходу мами. Хтозна, може, тому в нього й уроки не завжди добре готуються.

Взагалі Ігор мріє про той час, коли він виросте, працюватиме замість мами, і вони частіше бачитимуться.

В Ігоря весела мама — любить жартувати і сміятись. Але сьогодні вона прийшла з роботи якась похмура, незадоволена і неговірка. Ігор подумав, що, може, тьотя Клава наскаржилася їй на нього. І поквапився якнайшвидше роздягнутись і в постіль. Але мама так нічого йому і не сказала...

А вранці, прокинувшись, Ігор здивувався і стривожився: мама була вдома. Вона лежала на ліжкові, дуже бліда, з гарячими запаленими очима. Зверх ватяної ковдри було накинуте ще зимове пальто. Біля маминого ліжка сиділа на стільці тьотя Клава із заклопотаним серйозним обличчям. А за столом сивовусий лікар у білому халаті щось писав.

— Що... Що сталося? — тремтячим від хвилювання голосом спитав Ігор.

— Та нічого, Ігорьок... Я захворіла! Трохи... Застудилася, мабуть... Ти тільки не хвилюйся. Іди в школу. Тьотя Клава за мною ходитиме.

В Ігоря похололо всередині. Було так незвично і страшно бачити маму хворою. Вона ніколи раніше не хворіла. Ігор і не пам'ятав такого випадку. Він був певний, що мама взагалі не може хворіти. Ігор хворів — це так. І змалку досить часто. Мама цілі ночі просиджувала біля його ліжка. І приємно було відчувати на своєму гарячому лобі її легку прохолодну руку.

Приємно і спокійно — мама поруч. Значить, ніякі хвороби не страшні. Але хвора мама... Це було незвично і страшно...

Ігор зразу відчув себе безпомічним, якимось самотнім. Лікар попрощався і пішов. Тьотя Клава взяла рецепт, який він виписав, і пішла в аптеку замовляти ліки.

Ігор благальними очима подивився на маму і сказав:

— Мамонько, видужуй швидше. А то я дуже хвилююсь.

Мама посміхнулась і погладила Ігоря по голові.

— Не хвилюйся, синку, я скоро встану... Ти... тільки поведься добре. Щоб я не хвилювалась. Тоді все буде гаразд. Збирайся в школу, а то запізнишся.

— Може, мені не йти? Га?

— Ну що ти, що ти!.. Обов'язково йди... Ігор знехотя почав збирати книжки. Скоро прийшла тьотя Клава.

— Ігорю, — сказала вона. — Я замовила ліки. Вони будуть готові о першій годині дня. Коли повертатимешся зі школи, зайдеш і забереш.

У школі Ігор сидів, мов на голках. Ніколи ще уроки не здавалися йому такими безкінечно довгими. Через кожні п'ять хвилин він хапався за кишеню — перевіряв, чи на місці квитанція. І тільки пролунав останній дзвінок, Ігор схопився і побіг в аптеку.

Біля віконця з написом "Видача ліків" стояло троє людей. Ледве дочекався Ігор своєї черги. Нарешті аптекар видав йому велику пузату пляшку з якоюсь мікстурою і сказав:

— По столовій ложці тричі на день!

Нести пляшку в руках незручно. В кишеню — не влезить.

Ігор відкрив портфель — всунув туди пляшку. І побіг додому. Серце у нього скажено колотилося. І в такт йому стрибали думки: "Як там мама? Що з нею? Як вона себе почуває?.. А раптом..."

На перехресті Ігор зупинився. Треба було перейти вулицю, а тут саме трамвай, і тролейбус, і машини. Ніяк не проскочиш! Ігор нервується, переступає з ноги на ногу і нетерпляче позирає на світлофор. Ну коли ж нарешті!..

І раптом щось сильно рвонуло портфель вниз. Рука вмить розтислась і... — Ой! — скрикнув Ігор і обернувся. Ззаду стояв... Славик Зеленівський. Обличчя його розпливалося в радісній посмішці.

— Ага! — переможно промовив Славик. — От і мені пощастило. Ага!..

Портфель Ігоря лежав на тротуарі. З нього витікала тоненька цівочка мікстури.

— Що... що ти наробив!.. — задихаючись, промовив Ігор.

— А коли ти — то нічого! Еге?! — ображено надув губи Славик. — Це ж жарт. Ти ж сам сказав — "будь ласка". От я і... "будь ласка". Подумаєш, вода розлилась. У мене тричі.

Славик недоговорив. Він раптом злякано заморгав очима, повернувся і давай бігти, йому здалось, що Ігор зараз кинеться на нього з кулаками. Але... він даремно злякався, цей Славик.

Ігореві було не до нього.

Ігор швидко опустився навпочіпки й обережно підняв портфель.
Всередині брязкотіли уламки скла.

1956 р.